

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО – ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-методичної та
наукової роботи Зоря А.Б.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КЛІНІЧНА ТА МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 Психологія

Освітня програма: Психологія

Миколаїв, 2022

Робоча програма освітньої компоненти «**КЛІНІЧНА ТА МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ**» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія, ОП Психологія

Робоча програма навчальної дисципліни «**КЛІНІЧНА ТА МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ**» погоджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри Петьков В.А.

Робоча програма навчальної дисципліни «**КЛІНІЧНА ТА МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ**» погоджено на Вченій раді університету

Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Голова ВР Волков М.А.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Обов'язкова	
Мова викладання – Українська мова			
Загальна кількість годин - 120	Спеціальність: 053 «Психологія»	Рік підготовки:	
		4-й	4-й
		Семестр	
		8 -й	8 -й
Тижневих годин для форми навчання: ОФН – 4 ЗФН – 14, 10	Перший бакалаврський рівень	Лекції	
		28 год.	14 год.
		Практичні	
		28 год.	10 год.
		Семінарські	
		Самостійна робота	
64 год.	96 год.		
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для очної форми навчання – 120 год.: 56 год. – аудиторні заняття, 64 год. – самостійна робота (45% до 55%).

для заочної форми навчання – 120 год.: 24 год. – аудиторні заняття, 96 год. – самостійна робота (20 % до 80 %).

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни студентів циклу професійної підготовки «Клінічна та медична психологія» складена відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів напряму Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 «Психологія».

Предмет вивчення навчальної дисципліни «Клінічна та медична психологія»: основні психологічні положення, теорії, концепції, категорії, механізми патологічного функціонування психіки людини, викривлення у закономірностях розвитку та формування особистості.

Міждисциплінарні зв'язки: загальна психологія, нейропсихологія, патопсихологія, експериментальна психологія, психодіагностика, психофізіологія та ін.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі навчального плану – «Клінічна та медична психологія» вивчається на четвертому курсі університету.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни «Клінічна та медична психологія»

1.1. Мета викладання дисципліни:

Метою викладання дисципліни є ознайомити здобувачів вищої освіти із сучасними теоретичними уявленнями та практичними досягненнями в галузі медичної психології. Сучасна медична психологія висвітлює фундаментальні поняття психології хворої людини, загальної психопатології, клініко-психологічні методи дослідження й оцінювання стану пацієнта, психологічні і психосоматичні аспекти в різних галузях медицини, сучасну психотерапію, психопрофілактику та психогігієну. Сучасна медична психологія охоплює багато напрямів (біхевіоральний, біологічний, когнітивний, психоаналітичний, гуманістичний, соціально-психологічний), які мають свою теоретико-концептуальну базу та методологічні принципи досліджень. А також формування у студентів практичних вмінь щодо надання психологічної консультативної допомоги та ознайомлення з основними психотерапевтичними моделями надання допомоги, надання студентам знань з проблематики медичної психології, сприяння формуванню в них клінічного мислення та здатності до самостійної роботи з пацієнтами різного профілю.

З метою поглиблення і закріплення знань крім програмного матеріалу дисципліни тут передбачено виконання контрольної роботи і перевірку знань за питаннями для самоконтролю.

Завдання курсу «Клінічна та медична психологія»:

- формування професійної компетентності спеціалістів;
- демонструвати володіння принципами медичної деонтології,
- запобігати виникненню ятрогенії і корегувати наслідки ятрогенних впливів;
- використовувати засоби психогігієни, психопрофілактики та основні методи психотерапії у медичній практиці;
- визначати психосоматичні і соматопсихічні взаємовпливи у хворих;
- визначати психічний стан та рівень соціально-психологічні адаптації хворих за допомогою методів психологічного дослідження;
- демонструвати вміння спілкуватися з колегами, хворими та їх родичами з урахуванням їх психологічних особливостей;
- сприяти створенню здорового психологічного клімату у медичному середовищі.

Під час вивчення дисципліни «Клінічна та медична психологія» у студентів мають сформуватися наступні компетентності:

I. Загальні:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

II. Фахові:

ФК 01. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

ФК 03. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

ФК 05. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

ФК 06. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

ФК 07. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

ФК 08. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

ФК 10. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікації

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен досягти таких програмних результатів навчання:

ПРН 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання .

ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань для розуміння спеціальних розділів психології з метою майбутньої спеціалізації та освоєння міждисциплінарного зв'язку.

ПРН 5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо)

психологічного дослідження та технології психологічної допомоги вимірювати індивідуальні та психологічні показники особистості. Це означає здатність оцінити зміни у розвитку психіки та коригувати їх.

ПРН 6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПРН 7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

ПРН 8. Презентувати результати власних досліджень усно та письмово.

ПРН 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога, що визначають професійну поведінку і стосунки з людьми в суспільстві.

ПРН 20. Знати про норму і патологію психічного розвитку.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 год. / 4 кредитів ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Загальні питання медичної та клінічної психології

Тема 1. Медична психологія як наука. Поняття про психічне здоров'я.

Предмет і задачі медичної психології.

Медична психологія – наука на стику медицини та психології.

Теоретичні і методологічні основи медичної психології.

Роль медичної психології у формуванні сучасних уявлень про єдність соматичного і психічного.

Роль медичного психолога у діагностичному, лікувальному, реабілітаційному процесах.

Розвиток медичної психології у світі і на Україні.

Внесок робіт вітчизняних вчених в розвиток світової та вітчизняної медичної психології.

Тема 2. Методи медико-психологічного дослідження.

Основні патопсихологічні методики: Піктограма. Четвертий зайвий. Прості аналогії, складні аналогії. Істотні ознаки. Розповідь з пропущеними словами.

Порівняння понять. Пояснення прислів'їв і метафор. Класифікація.

Асоціативний експеримент. 10 слів. Корректурная проба. Рахунок по Крепеліну. Таблиці Шульте.

Використання патопсихологічних методик для диференціальної діагностики.

Проективні методики і їх використання в клініці.

Тест фрустрації Розенцвейга. Будинок, дерево, людина. Тест Люшера.

Незакінчені речення. Проективний малюнок людини. Малюнок неіснуючої тварини. ТАТ. Тест Роршаха.

Використання клінічних психодіагностичних методик у позаклінічній практиці: психологічному консультуванні, психокорекційній роботі, сімейній психотерапії, школі, дитячому садку.

Комп'ютерна психодіагностика в клініці.

Тема 3. Психічна індивідуальність. Особистість та хвороба.

Внутрішня картина хвороби.

Психічна структура особистості: темперамент, характер, інтелект, здібності. Класифікація темпераментів, їх роль у формуванні характеру.

Вплив особливостей віку та хронічних захворювань на особистість людини. Типологія акцентуацій, класифікації акцентуацій особистості по К.Леонгарду, М.С.Личко.

Тактика поведінки лікаря з пацієнтами, що мають акцентуовані риси особистості.

Внутрішня картина хвороби: суб'єктивне сприймання захворювання пацієнтом, істотні сфери внутрішньої картини хвороби. особливостей клінічних проявів захворювання, тяжкості перебігу та прогнозу.

Класифікація основних типів відношення до хвороби (гармонійний утилітарний та ін.), особливості поведінки хворих з такими типами реагування на хворобу.

Вплив відношення до хвороби на подальший перебіг захворювання.
Агравация, симуляція, дисимуляція, госпіталізм.

Кредит 2. Клінічна психологія когнітивних процесів

Тема 4. Клініко-психологічні аспекти пізнавальної діяльності.

Клініко-психологічні аспекти пізнавальної діяльності.

Відчуття, їх види та порушення.

Сприйняття, їх види та порушення.

Уява, її патологічні стани.

Тактика психолога з пацієнтами, що мають такі порушення.

Тема 5. Порушення мислення та інтелекту.

Клініко-психологічні аспекти порушень: пам'яті, уваги, інтелекту, мислення.

Різновиди порушень.

Тактика психолога з пацієнтами з такими порушеннями.

Вплив особливостей інтелекту хворого на лікувальний процес: інфантилізм, олігофренія, деменція.

Тема 6. Клініко-психологічні аспекти емоційно-вольової сфери.

Вплив хвороби на емоційно-вольову сферу людини.

Проблема невідрагованих емоцій та аутоагресії.

Хворобливі зміни емоцій: тривога, депресія, емоційна лабільність.

Вольові якості особистості: витримка, рішучість, наполегливість ініціативність, організованість та їх роль у лікувальному процесі.

Зміни волі, потягів, поведінки під час хвороби (гіпобулія, абулія, астения).

Кредит 3. Різні аспекти використання знань з медичної психології

Тема 7. Психологія девіантної поведінки.

Агресивна поведінка, аутоагресивна поведінка.

Порушення харчової поведінки.

Сексуальні девіації та перверзії.

Характерологічні та патохарактерологічні реакції. Комунікативні девіації.

Тема 8. Психосоматичні розлади.

Психосоматичний підхід в медичній психології та медицині.

Біопсихосоціальна концепція хвороби.

Емоційний стрес як фактор етіопатогенезу психосоматичних розладів.

Психосоматичні взаємозв'язки.

Теорії психосоматичних взаємовідношень: психоаналітична, нейрогуморальна, фізіологічна, кортико-вісцеральна.

Класифікація психосоматичних розладів. «Великі» психосоматичні захворювання.

Тема 9. Психологічні особливості хворих із захворюваннями різного профілю.

Психологічні зміни при захворюваннях серцево-судинної системи, легень, травного тракту, нирок, при інфекційних захворюваннях, туберкульозі, ендокринних, нервових та психічних захворюваннях.

Психологічні зміни у хворих гінекологічному стаціонарі.

Психологічні особливості жінок у період вагітності.

Особливості психології хворих дітей та людей похилого віку.

Психологічні особливості хворих хірургічного стаціонару в післяопераційному періоді.

Психологічні особливості хворих в стоматології, офтальмології, отоларингології, ортопедії і травматології, в онкології.

Вплив на людину вроджених та набутих фізичних дефектів.

Кредит 4. Клінічні аспекти взаємодії лікаря та пацієнта

Тема 10. Психологічні типи лікарів.

Професіограма лікаря загальної практики (знання і уміння, професійні практичні навички) та вимоги до особистості.

Поняття про професійну деформацію.

Особливості професій, при яких розвивається професійна деформація.

Ознаки професійної деформації, «синдром вигорання». Шляхи його попередження.

Тема 11. Психологія спілкування в медичному середовищі.

Види спілкування в медичному середовищі: міжособисте, індивідуально-групове, колективно-індивідуальне, групове.

Особливості спілкування між лікарями, лікар- медсестра, лікар-медсестра-психолог.

Психологічні основи спілкування у лікувальному процесі.

Комунікативна компетентність, її роль в ефективній і безконфліктній взаємодії.

Функції спілкування: інформаційно-комунікативна, комунікативна, афективно- комунікативна.

Основи спілкування з колегами, умови створення здорового психологічного клімату у медичному середовищі. Дотримання правил деонтології і субординації.

Дотримання морально-етичних вимог.

Здатність до емпатії та стиль спілкування.

Тема 12. Психологія лікувально-діагностичного процесу.

Роль психологічних особливостей лікаря, медичної сестри і психолога в лікувально- діагностичному процесі. Психологічні особливості етапів лікувально-діагностичного процесу.

Медична деонтологія.

Медична етика.

Інформування пацієнта про діагноз.

Взаємодія і спілкування учасників лікувально-діагностичного процесу з родичами пацієнтів.

Значення психологічної установки пацієнта.

Конфлікти в медичному середовищі, їх різновиди та функції.

Схема розвитку конфлікту. Способи попередження та подолання конфліктів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	очна форма						заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	с	пр	інд	с.р		л	с	пр	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Кредит 1.												
Тема 1. Медична психологія як наука. Поняття про психічне здоров'я.	10	2		2		6	8	2		2		4
Тема 2. Методи медико-психологічного дослідження.	10	4		2		4	12					12
Тема 3. Психічна індивідуальність. Особистість та хвороба. Внутрішня картина хвороби.	10	4		2		4	10			2		8
Разом за кредитом 1	30	10		6		14	30	2		4		24
Кредит 2.												
Тема 4. Клініко-психологічні аспекти пізнавальної діяльності.	8	2		2		4	8	2				6
Тема 5. Порушення мислення та інтелекту.	12	2		4		6	12	2		2		8
Тема 6. Клініко-психологічні аспекти емоційно-вольової сфери.	10	2		2		6	10	2				8
Разом за кредитом 2	30	6		8		16	30	6		2		22

Кредит 3.												
Тема 7. Психологія девіантної поведінки.	10	2		2		6	8			2		6
Тема 8. Психосоматичні розлади.	10	2		2		6	12	2				10
Тема 9. Психологічні особливості хворих із захворюваннями різного профілю.	10			2		8	10					10
Разом за кредитом 3	30	4		6		20	30	2		2		26
Кредит 4.												
Тема 10. Психологічні типи лікарів.	10	4		2		4	8	2				6
Тема 11. Психологія спілкування в медичному середовищі.	10	2		4		6	12	2		2		8
Тема 12. Психологія лікувально-діагностичного процесу.	10	2		2		4	10					10
Разом за кредитом 4	30	8		8		14	30	4		2		24
Всього разом:	120	28		28		64	120	14		10		96

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		очна	заочна
	Не передбачено навчальним планом		

6. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		ОФН	ЗФН
1.	Тема 1. Медична психологія як наука. Поняття про психічне здоров'я.	2	2
2.	Тема 2. Методи медико-психологічного дослідження.	2	
3.	Тема 3. Психічна індивідуальність. Особистість та хвороба.	2	2
4.	Тема 4. Клініко-психологічні аспекти пізнавальної діяльності.	4	
5.	Тема 5. Порушення мислення та інтелекту.	2	2
6.	Тема 6. Клініко-психологічні аспекти емоційно-вольової сфери.	2	
7.	Тема 7. Психологія девіантної поведінки.	2	2
8.	Тема 8. Психосоматичні розлади.	2	
9.	Тема 9. Психологічні особливості хворих із захворюваннями різного профілю.	4	
10.	Тема 10. Психологічні типи лікарів.	2	
11.	Тема 11. Психологія спілкування в медичному середовищі.	4	2
12.	Тема 12. Психологія лікувально-діагностичного процесу.	2	
Всього		28	10

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Не передбачено навчальним планом	

8. Самостійна робота

№ п/п	Тема	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1.	Тема 1. Медична психологія як наука. Поняття про психічне здоров'я.	6	4
2	Тема 2. Методи медико-психологічного дослідження.	4	12
3	Тема 3. Психічна індивідуальність. Особистість та хвороба.	4	8
4	Тема 4. Клініко-психологічні аспекти пізнавальної діяльності.	4	6
5	Тема 5. порушення мислення та інтелекту.	6	8
6	Тема 6. Клініко-психологічні аспекти емоційно-вольової сфери.	6	8
7	Тема 7. Психологія девіантної поведінки.	6	6
8	Тема 8. Психосоматичні розлади.	6	10
9	Тема 9. Психологічні особливості хворих із захворюваннями різного профілю.	8	10
10	Тема 10. Психологічні типи лікарів.	4	6
11	Тема 11. Психологія спілкування в медичному середовищі.	6	8
12	Тема 12. Психологія лікувально-діагностичного процесу.	4	10
	ВСЬОГО:	64	96

9. Методи навчання

Для оцінки й вибору методів навчання слід використовувати низку наявних класифікацій, здійснених на основі різних засад:

- за джерелом знань (виокремлюють словесні, наочні й практичні методи, тому що інших джерел, крім слова, образу й досвіду, не існує);

- за відповідним етапом навчання, на кожному з яких розв'язують специфічні завдання (орієнтація на методи підготовки тих, кого навчають, до вивчення матеріалу, що передбачає пробудження інтересу, пізнавальної потреби, актуалізацію базових знань, необхідних умінь і навичок; та методи вивчення нового матеріалу; та методи конкретизації й поглиблення знань, набування практичних умінь і навичок, які сприяють використанню пізнаного; та методи контролю й оцінки результатів навчання);

- за способом керівництва навчальною діяльністю безпосередні або опосередковані (виокремлюють методи пояснення педагога й різноманітні методи організації самостійної роботи студентів);

- за логікою навчального процесу (опора на індуктивні й дедуктивні, аналітичні й синтетичні методи);

■ за дидактичними цілями виокремлюють методи організації діяльності тих, кого навчають, методи стимулювання діяльності, наприклад, конкурси, змагання, ігри, заохочення й інші методи перевірки й оцінки.

10. Методи та форми контролю

Сучасна дидактика виділяє наступні методи контролю: методи усного контролю, методи письмового контролю, методи практичного контролю, дидактичні тести, спостереження, методи графічного контролю, методи програмованого і лабораторного контролю.

Відповідно до вимог регламенту навчального процесу для успішного засвоєння знань студентами та об'єктивного їх оцінювання здійснюється:

систематичний поточний контроль знань здійснюється під час практичних занять у формі вибіркового усного опитування та тестових завдань, підготовки доповідей за темою заняття, доповнень до доповідей, участі в обговоренні, презентації самостійних завдань.

семестровий контроль організовано у формі стандартизованого опитування за теоретичними питаннями, написання студентами поточних письмових тестових завдань, практичних завдань за кредитом;

оцінювання рівня виконання самостійної роботи проводиться на основі перевірки змісту роботи та її захисту у формі доповіді, реферату.

самостійна завдання перевіряється на відповідність оформлення згідно з вимогами, а також на повноту, ґрунтовність матеріалу, наявність цікавих фактів та прикладів, висновків.

Оцінювання знань студентів проводиться за національною шкалою та шкалою ECTS таким чином:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Перелік питань до заліку

1. Визначення, предмет і задачі медичної психології.
2. Методи психологічного дослідження
3. Принципи побудови цілеспрямованої психологічної бесіди.

4. Визначення психічного здоров'я та рівнів психологічної адаптації людини
5. Критерії здоров'я ВООЗ.
6. Вплив особливостей віку та хронічних захворювань на особистість людини
7. Визначення та типологія акцентуації особистості, тактика поведінки ліки пацієнтам, що мають акцентуовані риси особистості.
8. Визначення та класифікація основних типів відношення до хвороби, особливості поведінки хворих з такими типами реагування на хворобу.
9. Діагностика основних типів відношення до хвороби.
10. Принципи психотерапевтичної корекції відношення до хвороби.
11. Вплив хвороби на пізнавальні процеси людини.
12. Вплив особливостей інтелекту хворого на лікувальний процес.
13. Вплив хвороби на емоційно-вольову сферу людини.
14. Вплив хвороби на емоційний стан, нозогенії.
15. Роль вольових якостей особистості у лікувальному процесі.
16. Зміни волі, потягів та поведінки під час хвороби.
17. Свідомість, самосвідомість. їх рівні.
18. Психодинамічний підхід у медицині.
19. Критерії непорушеної свідомості. Стани свідомості у хворого.
20. Вимоги до особистості медичних працівників.
21. Поняття «лікарський обов'язок» і «лікарська таємниця».
22. Лікарські помилки: причини і види.
23. Психологічні типи лікарів.
24. Професійна деформація, «синдром вигорання» та шляхи його попередження
25. Правила деонтології і субординації у медичному середовищі.
26. Види та особливості спілкування у медичному середовищі.
27. Психологічні особливості етапів діагностичного процесу.
28. Принципи спілкування лікаря з хворими та їх родичами.
29. Конфлікти в медичному середовищі, їх різновиди, способи вирішення та попередження.
30. Психосоматичний підхід як принцип лікувальної діяльності.
31. Емоційний стрес як фактор стіопатогенезу психосоматичних розладів.
32. Вплив психологічних факторів на перебіг соматичних розладів.
33. Теорії психосоматичних взаємовідношень.
34. Механізми психологічного захисту особистості.
35. Поняття адаптації та дезадаптації, дістрес
36. Класифікація психосоматичних розладів.
37. Принципи профілактики психосоматичних розладів.
38. Психологічні зміни при захворюваннях серцево-судинної системи.
39. Психологічні зміни при захворюваннях бронхів та легень.
40. Зміни при захворюваннях травного тракту

41. Психологічні особливості хворих при інфекційних захворюваннях, туберкульозі, СНІДу.
42. Психологічні особливості хворих при ендокринних, нервових та психічних захворюваннях.
43. Психологічні зміни у хворих жінок в гінекологічному стаціонарі.
44. Психологічні особливості жінок у період вагітності та родів.
45. Особливості психології хворих дітей та людей похилого віку.
46. Психологічні особливості хворих в хірургічному стаціонарі в до - і післяопераційному періоді, в ортопедії і травматології.
47. Психологічні особливості хворих в стоматології, офтальмології, отолярингології.
48. Психологічні особливості хворих з онкологічною патологією.
49. Вплив на психіку людини вроджених та набутих фізичних дефектів.
50. Психологічні аспекти залежності від психоактивних речовин, надцінні захоплення (гемблінг, інтернет-залежність), залежності харчової поведінки.
51. Різновиди суїцидальної поведінки, особливості суїцидальної поведінки у соматично хворих, та при залежностях.
52. Психологічні аспекти умирання та смерчі
53. Поняття «психогігієна» та «психопрофілактика».
54. Психогігієна праці медичного працівника.
55. Принципи психопрофілактики праці, побуту, сім'ї і сексуальних відносин.
56. Роль лікаря загальної практики в профілактиці нозопсихологічних проявів.
57. Реабілітація соціальна та професійна. її основні розділи
58. Основні сучасні методи психотерапії, принципи психотерапії.
59. Показання та протипоказання для проведення окремих методів психотерапії.
60. Психологічна допомога у кризових періодах.

11. Методичне забезпечення

1. Підручники.
2. Методичні розробки проведення практичних занять.
3. Методичні рекомендації щодо організації лекційних, практичних занять, самостійної роботи студентів.

12.Рекомендована література:

Основна:

1. Галецька І. Клініко-психологічне дослідження: навч. посібник / Інна Галецька. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 242 с.
2. Клінічна психодіагностика: практикум / Редактор-упорядник проф. М.В.Миколайський. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2006. – 228 с.

3. Клінічна психологія: словник-довідник / Авт.- уклад. С. В. Діденко К.: Академвидав, 2012. – 320 с.
4. Максименко С. Д. Медична психологія / [Максименко С.Д., Цехмістер Я.В., Коваль І. А., Максименко К. С.]; за заг. ред. С. Д. Максименка – К., 2014. – 520 с.
5. Мушкевич М. І. Клінічна психодіагностика: методичні рекомендації для студентів ф-ту психол / М. І. Мушкевич. – Луцьк, 2006. – 170 с.
6. Никоненко Ю.П. Клінічна психологія: навчальний посібник [Електронний ресурс] / Укл. Ю. П. Никоненко. – Київ : КНТ, 2016. – 368с. Режим доступу: http://culonline.com.ua/Books/klinychna_psychologia.pdf
7. Токман А. А. Психологія способу життя : навч. посіб. Ч. 1. / А. А. Токман, Н. В. Немченко. – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2015. – 344 с.
8. Федосова Л. О. Клінічна психологія: навчальний посібник / Л. О. Федосова. – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2013. – 248 с.
9. Чабан О.С. Психосоматична медицина (аспекти діагностики та лікування) / О.С.Чабан, О.О.Хаустова. – К., 2000. 1
10. Гоян І. М. Методи діагностики психічного розвитку дітей / І. М.Гоян, А. А. Палій // За ред. А. А. Палія. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2014. – 652 с.
- 11 Закон України про психіатричну допомогу. – К. : Сфера, 2000. – 50 с.
12. Комінко С. Б. Кращі методи психодіагностики: навч. посіб. / С. Б. Комінко, Г. В. Кучер. – Тернопіль: Карт-бланш, 2005. – 406 с.
- 13Кулеша-Любінець М. М. Професійно-розвивальна практика у лікувальнопрофілактичних закладах : програма та методичні рекомендації / М. М. КулешаЛюбінець. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2015. – 64 с.
14. Максимова Н. Ю. Основи дитячої патопсихології: навч. посіб. / Н. Ю. Максимова, К. Л. Мілютіна, В. С. Піскун. – К.: Главник, 2008. – 158 с. 29. Міжнародний класифікатор хвороб [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Міжнародний_класифікатор_хвороб.
15. Синапсис діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ipz.org.ua/index.php/vydavnytstvo/94-knyhy-3/190-protokoly-zdiahnostyky-ta-terapii-ptsr-nice-2>.
16. Уніфікований клінічний протокол первинної вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної психології. Депресія [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://moz.gov.ua/docfiles/dn_20141225_1003dod.pdf 3

Додаткова

1. Ананьев В.А. Практикум по психологии здоровья. Методическое пособие по первичной специфической и неспецифической профилактике / В. А. Ананьев. – СПб., 2007. – 320 с.
2. Антропов Ю. Ф. Психосоматические расстройства и патологические привычные действия у детей и подростков / Ю. Ф. Антропов, Ю. С.Шевченко. – М.: ИИП, 1999.
3. Айви А. Е. и др. Психологическое консультирование и психотерапия. Методы, теории и техники: практическое руководство / Айви А. Е., Айви М. Б., Саймен-Даунинг Л. – М., 1999.
4. Антропов Ю.А. Основы диагностики психических расстройств : рук. для врачей / Ю. А. Антропов, А. Ю. Антропов, Н. Г. Незнанов. — М., 2010. – 384 с.
5. Большаков В. Ю. Психотренинг. Социодинамика, игры, упражнения / В. Ю. Большаков. – СПб., 1996. – 379 с. 46. Бриш К. Х. Терапия нарушения привязанности: от теории к практике / К. Х. Бриш – М.: Когито-Центр, 2012. – 316 с.

6. Бурно М. Е. Клиническая психотерапия. Изд. 2-е, доп. и перераб. – М.: Академический Проект; Деловая книга, 2006. – 800 с.
7. Бурлачук, Л.Ф. Психология жизненных ситуаций / Л.Ф. Бурлачук, Е.Ю. Коржова. – М.: Медицина, 1998. – 263 с.
8. Буянов М. И. Ребенок из неблагополучной семьи: Записки дет. психиатра: Кн. для учителей и родителей / М. И. Буянов. – М.: Просвещение, 1988. – 207 с.
9. Венгер А. Л. Психологические рисуночные тесты: Иллюстрированное руководство / А. Л. Венгер. – М., 2003. 51. Гарбузов В. И. Практическая психотерапия / В. И. Гарбузов. – СПб.: Сфера, 1994.
10. Гройсман А. Л. Клиническая психология, психосоматика и психопрофилактика: Монография / А. Л. Гройсман. – М., 2002. – 452 с.
11. Эда Ле Шан Когда ваш ребенок сводит вас с ума / Эда Ле Шан. – С.-Пб : ПраймЕврознак, 2005.
12. Еникеева Д. Д. Популярные основы психиатрии [Электронный ресурс] /Д. Д. Еникеева. – Д., 1997. – 432 с. – Режим доступа: <http://www.klex.ru/cso>
13. Захаров А. И. Происхождение детских неврозов и психотерапия / А. И. Захаров. – М., 2006.
14. Зейгарник Б. В. Патопсихология / Зейгарник Б. В. – М., 1986.
15. Исаев Д. Н. Детская медицинская психология. Психологическая педиатрия / Д. Н. Исаев. – СПб.: Речь, 2004. – 348 с.
16. Кабанов М. М. Методы психологической диагностики и коррекции в клинике / Кабанов М. М., Личко А. Е., Смирнов В. М. – Л: Медицина, 1983. – 312 с.
17. Коломинский Я.П. Психическое развитие детей в норме и патологии : психологическая диагностика, профилактика и коррекция / Я.П.Коломинский, Е.А.Панько, С.А.Игумнов. – СПб.: Питер, 2004. – 480 с.
18. Кондрашихина О.А. Психогенетика: учебное пособие / О.А.Кондрашихина. – К., 2014. – 168 с.
19. Крайг Г. Психология развития / Г. Крайг, Д. Бокум. – СПб., 2005. – 940 с.
20. Лакосина Н.Д. Медицинская психология / Н.Д.Лакосина, Г.К.Ушаков. – М., 1984. – 272с.
21. Леонгард К. Акцентуированные личности [Электронный ресурс] / К. Леонгард. – К., 1981. – 389с. – Режим доступа: <http://www.klex.ru/l1>.
22. Личко А. Е. Психопатии и акцентуации характера у детей и подростков / А. Е. Личко. – Л.: Медицина, 1983.
23. Меш Е. Детская патопсихология. Нарушение психики ребенка / Е.Меш, Д.Вольф. – СПб.: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2003.
24. Николаева В. В. Влияние хронической болезни на психику / В. В. Николаева. – М., 1987. – 168 с.
25. Пезешкиан Н. Психосоматическая медицина и позитивная психотерапия / Н. Пезешкиан. – М., 1996.
26. Пограничная психическая патология в общемедицинской практике / Под ред. А. Б. Смулевича. – М.: 2000. – 224 с.
27. Практическая психодиагностика. Методики и тесты // под ред. Д. Райгородского. – Самара: Бахрах-М, 1998. – 672 с.
28. Романова Е. С. Графические методы в практической психологии / Е. С. Романова. – СПб.: Речь, 2002. – 416 с.
29. Селье Г. Стресс без дистресса / Г. Селье. – М.: Прогресс, 1982.

30. Сыропятов О.Г. Психические и поведенческие расстройства при ВИЧ-инфекции и СПИДе: учебное пособие / О.Г. Сыропятов, Н.А. Джеружинская, В.А. Солдаткин и др. – К., СПб., 2013. – 48 с.
31. Соколова Е. Т. Особенности личности при пограничных расстройствах и соматических заболеваний / Е. Т. Соколова, В. В. Николаева. – М., 1995.
32. Спиваковская А. С. Профилактика детских неврозов. Комплексная психологическая коррекция / А. С. Спиваковская. – М.: МГУ, 1988.
33. Справочник по психологии и психиатрии детского и подросткового возраста / Под ред. С. Ю. Циркина. – СПб.: Питер, 1999. – 746 с.
34. Стайнер Дж. Психические убежища. Патологические организации у психотических, невротических и пограничных пациентов / Пер. англ. – М., 2013. – 239 с.
35. Старшенбаум Г. В. Психосоматика и психотерапия : исцеление души и тела / Г.В.Старшенбаум. – М., 2005. – 496 с.
36. Тарабрина Н.В. Практикум по психологии посттравматического стресса / Н.В.Тарабрина. – СПб.: Питер, 2001. – 272 с.
37. Чистякова М. И. Психогимнастика / Под ред. М. И.Буянова. – М.: Просвещение, 1990. – 128 с.
38. Bezpłatna pomoc psychologiczna i psychoterapeutyczna w Warszawie: Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Warszawa, 2008. – 31 s.
39. Sek H. Psychologia kliniczna / Sek H. – Warszawa: PWN, 2006 – 2 Т.
40. Widiger T. Toward DSM-V and the Classification of Psychopathology / Widiger T., Clark L. – Psychological Bulletin. – 2000. – vol. 126. – № 6. – P. 946-963.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. <http://vprosvet.ru/biblioteka/klinicheskaya-psihologiya/>
2. http://stud.com.ua/28948/psihologiya/klinichna_psihologiya
3. http://culonline.com.ua/Books/klinychna_psihologia.pdf
4. <http://ulit.inf.ua/klinicheskaya-psihologiya-2.html>